

JAUNŲ MOTERŲ NUOMONĖ APIE KOSMETIKOS PRIEMONIŲ VARTOJIMĄ IR POVEIKĮ SVEIKATAI

Gražina Šniepienė^{1,2}, Margarita Maniušienė², Judita Jonuševičienė²,
Geriuldas Žiliukas¹

Klaipėdos universitetas¹

Klaipėdos valstybinė kolegija²

SANTRAUKA

Tyrimo pagrindimas. Jaunos moterys, siekdamos palaikyti estetinę išvaizdą ir išreikšti savo individualumą, kasdien vartoja kosmetikos gaminius. Kosmetikos priemonių vartojimo įpročiai turi įtakos ne tik odos ir plaukų būklei, bet ir vartotojų savijautai bei sveikatai. Susipažinus su jaunų moterų nuomone apie kosmetikos priemonių vartojimą ir jų įpročiais, siekiama skatinti moterų domėjimąsi kosmetikos gaminių sudėtimi bei jų poveikiu didinant motyvaciją vartoti sveikatai palankius kosmetikos gaminius.

Tikslas – išanalizuoti jaunų moterų nuomonę apie kosmetikos priemonių vartojimą.

Metodai. Kiekybinis tyrimas, taikyta apklausa raštu. Tiriamųjų kontingentą sudarė Klaipėdos valstybinės kolegijos biomedicinos srities studentai (merginos ir moterys, n = 240).

Rezultatai. Tyrimas parodė, kad jaunos moterys dažniausiai vartoja higienos priemones, įskaitant dezodorantus ir kvepalus, kvapiuosius vandenius. 39,6% respondenčių vartoja nuo 5 iki 10 kosmetikos gaminių per dieną, nemaža jų dalis (35,8%) – 10 ar daugiau gaminių. Pagrindiniai kosmetikos priemonių pasirinkimo kriterijai yra: *naudingas ilgalaikis poveikis odai, plaukams ir sveikatai; siekiamas poveikis grožiui; natūralesnė sudėtis.* Daugiau nei 90% jaunų moterų mano, kad kosmetikos gaminiuose gali būti kenksmingų sveikatai medžiagų, tačiau apie konkrečių medžiagų buvimą pardavėjų ar gamintojų klausia apie 36% respondenčių.

Išvados. Jaunų moterų įpročiai kelia tam tikrą nepageidaujamų poveikių riziką, nes didelė jų dalis prieš perkdamas nesidomi priemonės sudėtimi. Nepaisant to, kad nepageidaujamas poveikis yra pasireiškęs didžiąjai daliai moterų, jautrumo testą atlieka nedaugelis iš jų. Dauguma moterų sutinka, kad verta pirkti ekologiškus, nors ir brangesnius kosmetikos gaminius, tačiau tai daro maža jų dalis.

Raktažodžiai: kosmetikos priemonės, moterys, nuomonė.

ĮVADAS

Dauguma jaunų moterų kasdien vartoja įvairius kosmetikos gaminius (Dornic et al., 2017). Grožio priemonės turi daug įtakos jaunų moterų gyvenime: retušuotos modelių nuotraukos žurnaluose, moteris be makiažo verčia jaustis negražiomis, taip skatinamas kosmetikos vartojimas (Massoro, 2016).

Nors Europoje kosmetikos priemonių sudėtis yra reglamentuojama, Lietuvoje, kaip ir kitose šalyse, pasitaiko nesaugių kosmetikos gaminių. Kartais juose nustatoma medžiagų, kurių nėra nurodyta gaminio etiketėje (Malinauskienė ir kt., 2015). Vartotojai gali įsigyti priemonių turguje ar internetu iš įvairių pasaulio kraštų, kur gaminant kosmetiką naudojama medžiagų, jau uždraustų Europos Sąjungoje (Lerberghe et al., 2014).

Moksliniai tyrimai rodo, kad kosmetikos priemonių vartojimas neretai žmonėms sukelia nepageidaujamų poveikių. Pateikta mokslinių įrodymų, kad ilgalaikis jų vartojimas turi sąsają su onkologinėmis ir kitomis sisteminėmis ligomis (Giulivo et al., 2016; Kaličanin, Velimirović, 2016; Massoro, 2016; Dornic et al., 2017; Morgan et al., 2017; Nayak et al., 2017).

Jaunos moterys neturi praktikos saugiai vartoti kosmetiką, dažnai nepaiso gamintojų nurodytų saugumo reikalavimų (Massoro, 2016; Nayak, 2017). Susipažinus su moterų nuomone apie kosmetikos priemonių vartojimą bei jų įpročiais, siekiama skatinti domėjimąsi kosmetikos gaminių sudėtimi didinant motyvaciją vartoti sveikatai palankius kosmetikos gaminius.

Tyrimo tikslas – išanalizuoti jaunų moterų nuomonę apie kosmetikos priemonių vartojimą.

METODAI

Tyrimas atliktas 2016–2017 m. Tiriamųjų kontingentą sudarė Klaipėdos valstybinės kolegijos biomedicinos srities studentės (merginos ir moterys $n = 240$) nuo 18 iki 26 metų amžiaus. Pagal amžių jos suskirstytos į tris grupes: 18–20, 21–23 ir 24–26 m. Naudotas autorių sukurtas mokslo informacijos šaltiniais grįstas klausimynas, sudarytas iš 34 klausimų su pasirenkamais atsakymų variantais. Klausimyną sudarė šios dalys: demografinis klausimas (amžius); klausimai apie atskirų gaminių vartojimo dažnį; klausimai apie kosmetikos priemonių pasirinkimo kriterijus ir jų svarbumą; klausimai apie kosmetikos vartojimo įpročius; klausimai apie nepageidaujamus poveikius. Klausimynu siekta atskleisti jaunų moterų nuomonę apie kosmetikos vartojimą. Kosmetikos priemonės suskirstytos į 5 grupes: higienos, odos priežiūros, plaukų priežiūros, dekoratyvinės kosmetikos gaminiai ir įdegio priemonės.

Tyrimo etika. Tyrimo metu laikomasi tyrimo etikos principų: apsaugos, slaptumo (anonimiškumo ir konfidencialumo), geranoriškumo, universalumo, reikšmingumo, pagarbos asmens orumui, teisingumo bei teisės gauti tikslią informaciją.

Duomenų analizė atlikta taikant socialiniams mokslams skirtą statistikos programinį paketą *SPSS 25.0*. Skaičiuoti procentiniai dažniai, sudarytos kryžminės lentelės, skaičiuotas ranginių kintamųjų vidurkis, statistiškai reikšmingų skirtumų nustatymui tarp kategorinių kintamųjų taikytas *Chi* kvadrato testas (kriterijus taikytas analizuojant skirtumus tarp kategorinių kintamųjų, parodančių, kad yra (nėra) kenksmingų medžiagų kosmetinėse priemonėse ir to, ar klausia (neklausia) konsultanto ir / ar gamintojo, neparametrinis rangų sumų Kruskal'io–Wallis'o testas (kriterijus taikytas vertinant priemonių vartojimo dažnį, priemonių pasirinkimo svarbumą ir lyginant tris nepriklausomas amžiaus grupes), atlikta koreliacinė

analizė – skaičiuotas Spearman'o koreliacijos koeficientas tarp moterų amžiaus ir vartojamų priemonių skaičiaus. Statistinė analizė padėjo išskirti statistiškai reikšmingus skirtumus tarp nepriklausomų imčių (Charry et al., 2016). Skirtumas statistiškai reikšmingas, kai $p < 0,05$. Grafinė analizė atlikta *MS Excel* skaičiuokle.

TYRIMO REZULTATAI

Kosmetikos priemonių vartojimo dažnis. Vertinant kosmetikos priemonių vartojimo dažnį nustatyta, kad dažniausiai yra vartojama dantų pasta (99,2%), plaukų šampūnas (98,8%), dezodorantas / antiperspirantas (98,3%), dušo želė (96,7%) ir kvėpalai bei kvapieji vandenys (97,1%).

1 lentelė. Kosmetikos priemonių vartojimas

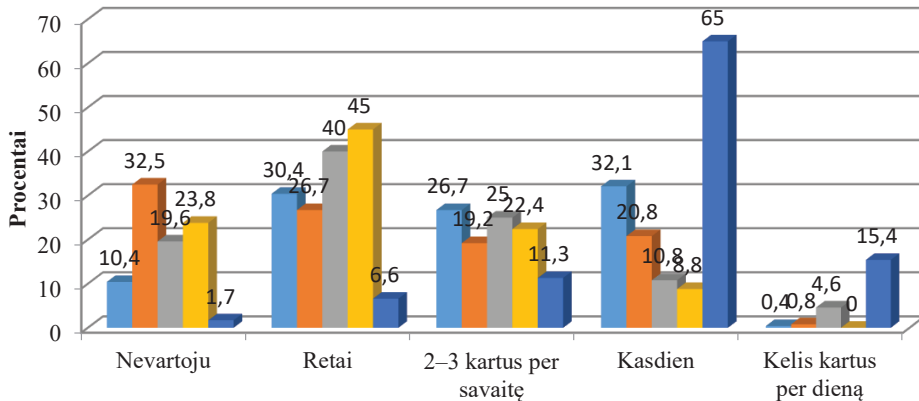
Higienos, plaukų priežiūros ir apsaugos nuo saulės priemonės	n	%	Odos priežiūros ir dekoratyvinės kosmetikos priemonės	n	%
Tualetinis muilas	179	74,6	Veido valiklis / prausiklis	205	85,4
Dušo želė	232	96,7	Losjonas / tonikas	204	85,0
Dantų pasta	238	99,2	Dieninis veido kremas	208	86,7
Burnos skalavimo skystis	129	53,8	Naktinis veido kremas	145	60,4
Dezodorantas / antiperspirantas	236	98,3	Paakių kremas	55	45,8
Kvėpalai / kvapieji vandenys	233	97,1	Veido kaukės	123	51,3
Intymios higienos prausiklis	157	65,4	Veido šveitiklis	107	44,6
Šampūnas	237	98,8	Serumas	35	35,8
Plaukų kondicionierius	181	75,4	Balzamas kūnui	86	35,4
Plaukų lakas	65	27,1	Lūpų dažai / blizgis	220	91,7
Plaukų kaukė	145	60,4	Kreminė pudra	129	53,8
Plaukų aliejus / serumas	168	70,0	Biri pudra	123	51,3
Plaukų vaškas / želė	181	75,4	Blakstienų tušas	229	95,4
Nagų lakas / valiklis	199	82,9	Akių / antakių / lūpų pieštukas	107	44,6
Apsaugos nuo saulės pienelis	141	58,8	Akių šešėliai	98	40,8
Soliarumo įdegio kremas	44	18,3	Skaistalai	95	39,6
Savaiminio įdegio kremas	34	14,2	Makiažo valiklis	225	93,8

Pastebima, kad tarp jaunų moterų higienos priežiūros priemonių vartojimo dažnis yra didelis, tačiau odos priežiūros priemonių – mažesnis, ypač atskirų gaminių: paakių kremo, serumo (1 lent.). Mažiau vartojamos apsaugos nuo saulės priemonės – nustatyta, kad 41,2% respondenčių išvis jų nevartoja.

Vertinant atskirą dekoratyvinės kosmetikos priemonių ir kvėpalų vartojimo dažnį nustatyta, kad dažniau yra vartojami kvėpalai ir kvapieji vandenys ($p < 0,05$). Apie tai, kad juos kasdien vartoja, pažymėjo 65% jaunų moterų, ir kad keletą kartų

per dieną – daugiau nei 15% moterų. Beveik kas trečia respondentė nurodė, kad kasdien vartoja kreminę pudrą (1 pav.).

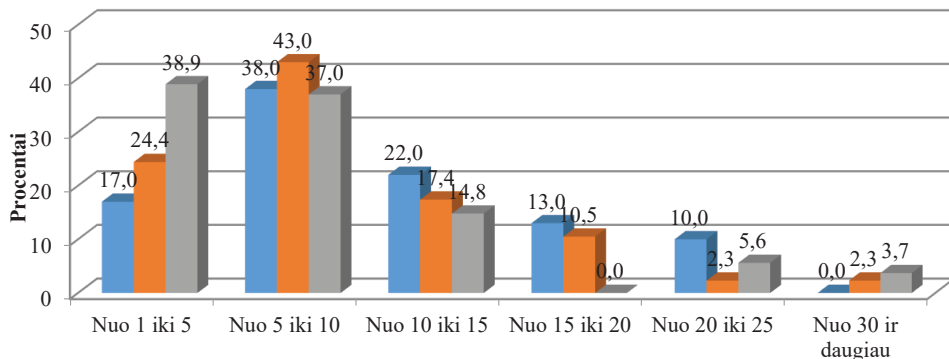
■ Kreminė pudra ■ Biri veido pudra ■ Lūpų dažai ■ Nagų lakas ■ Kvepalai ir kvapieji vandenys

1 pav. Dekoratyvinės kosmetikos ir kvepalų vartojimo dažnis

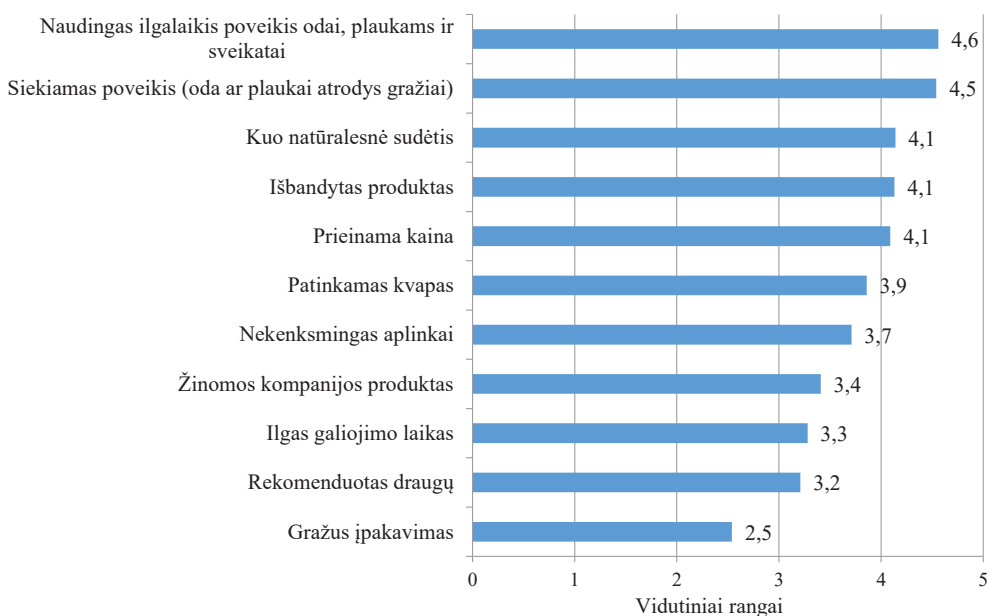
Tyrimas parodė, kad 39,6% respondenčių vartoja nuo 5 iki 10 kosmetikos gaminių per dieną, 24,6% – nuo 1 iki 5, 18,8% – nuo 10 iki 15, 9,2% – nuo 15 iki 20, 6,3% – nuo 20 iki 25 ir 1,7% – atitinkamai 30 ir daugiau gaminių. Palyginus vartojamų kosmetikos gaminių skaičių pagal moterų amžių nustatyta, kad 24–26 m. amžiaus moterys vartoja statistiškai reikšmingai mažiau gaminių per dieną ($p < 0,05$) nei jaunesnės (2 pav.). Egzistuoja statistiškai reikšmingas atvirkštinis silpnas koreliacinis ryšys tarp amžiaus ir vartojamų priemonių skaičiaus ($r = -0,021$, $p = 0,001$).

■ 18–20 ■ 21–23 ■ 24–26

2 pav. Kosmetikos priemonių skaičiaus vartojimas pagal moterų amžių

Kosmetikos priemonių pasirinkimo kriterijai. Vertinant, į ką jaunos moterys atsižvelgia pirkdamos kosmetikos gaminius, tiriamųjų buvo prašoma skalėje nuo 1 iki 5 (5 – labai svarbu, 1 – visiškai nesvarbu) įvertinti pateiktus kriterijus. Atlikus duomenų analizę ir apskaičiavus vidutinius rangus nustatyta, kad svarbiausi ir gerai vertinami kriterijai yra: *naudingas ilgalaikis poveikis odai, plaukams ir sveikatai; siekiamas poveikis grožiui; natūralesnė sudėtis* (3 pav.). Palyginus kosmetikos priemonių pasirinkimo kriterijus pagal respondenčių amžių, nustatyti statistiškai reikšmingi skirtumai tik vertinant patinkamą gaminio kvapą ($p < 0,05$). Svarbesniu kriterijumi priemonės kvapą laiko jaunesnės moterys, t. y. 18–20 metų amžiaus.

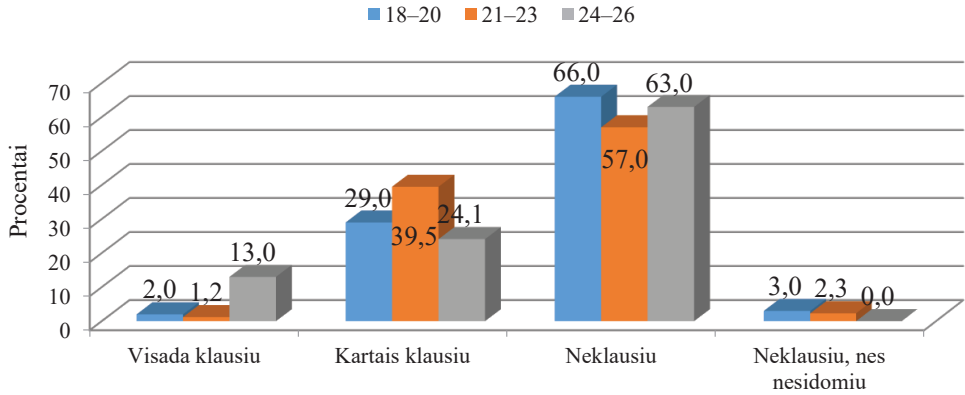

3 pav. Kosmetikos priemonių pasirinkimo kriterijai

Ekologiškas priemones vartoja tik maža dalis jaunų moterų: ekologiškus deodorantus – 5%, natūralias plaukų dažymo priemones – 12%, ekologiškus apsaugos nuo saulės produktus – 9,2%. Vertinant kosmetikos priemonių natūralumo svarbą 78,8% moterų sutinka, kad tai svarbu ar labai svarbu. Apie tai, kad verta pirkti ekologiškus produktus, nors jie būtų ir brangesni, pritaria 78,3% jaunų moterų.

Nepageidaujamų poveikių tikimybė. Apie 70% respondenčių prieš pirkdamos skaito gaminio sudėtį, nurodytą etiketėje. Visgi didelė dalis jaunų moterų (64,2%) neklausia konsultantų arba gamintojų apie kenksmingų medžiagų buvimą pasirinktoje kosmetikos priemonėje. Palyginus rodiklius pagal amžių nustatyta,

kad apie sveikatai nepalankias medžiagas dažniausiai neklausia visų amžiaus grupių moterys (4 pav.).

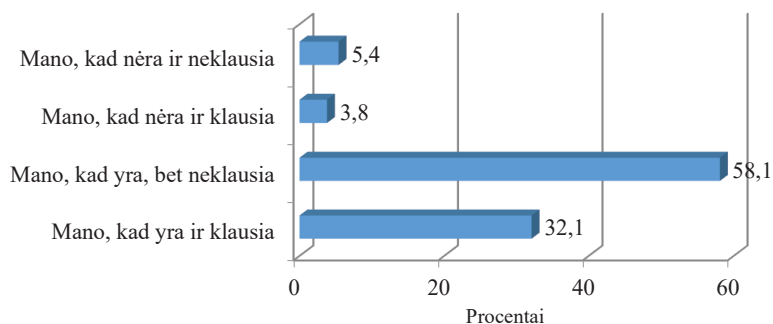
4 pav. Domėjimasis kenksmingomis kosmetinėmis medžiagomis pagal moterų amžių

Išanalizuota jaunų moterų nuomonė apie kosmetikos priemonių poveikį. Dauguma (apie 92%) tiriamųjų mano, kad nėštumo laikotarpiu reikėtų atkreipti ypatingą dėmesį į vartojamos kosmetikos gaminių sudėtį. Be to, didelė dalis respondenčių (apie 70%) sutinka, kad kosmetikos gaminių ingredientai patenka į nuotekų sistemą ir gali teršti aplinką (3 lent.).

3 lentelė. Respondenčių nuomonė apie kosmetikos priemonių poveikį

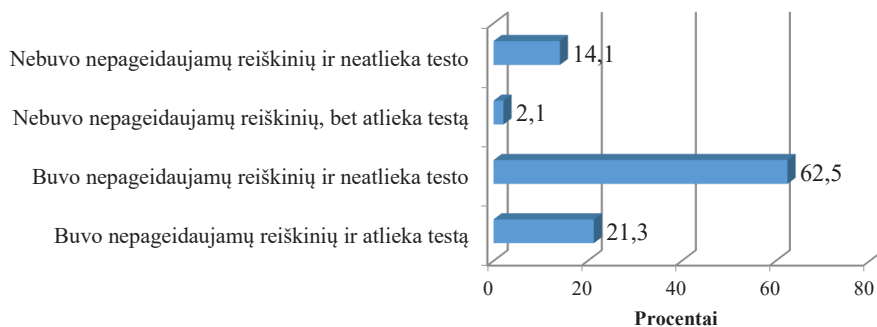
Kriterijus, veiksnys	Taip	Ne	Nežinau
Kosmetikos gaminiuose gali būti sveikatai nepalankių medžiagų	90,8	4,2	5,0
Nėštumo metu reikėtų atkreipti ypatingą dėmesį į vartojamos kosmetikos sudėtį	91,6	2,5	5,9
Motinos piene yra randama medžiagų, esančių kosmetikos gaminiuose	45,0	3,8	51,3
Kosmetikos gaminių sudedamosios medžiagos patenka į nuotekų sistemą ir teršia aplinką	68,2	6,3	25,5

Daugiau nei 90% jaunų moterų mano, kad kosmetikos gaminiuose gali būti sveikatai kenksmingų medžiagų, tačiau apie konkrečių medžiagų buvimą parduotuvėse ar gamintojų klausia apie 36% respondenčių (5 pav.). Analizuojant, ar tos moterys, kurios mano, kad yra kenksmingų medžiagų ir apie tai klausia parduotuvėje ar konsultanto, taikytas *Chi* kvadrato kriterijus dviem grupėms (kurios klausia ir neklausia). Statistiškai reikšmingo skirtumo nenustatyta.

5 pav. **Moterų nuomonė apie kenksmingų medžiagų buvimą kosmetikos priemonėse**

Tyrimas parodė, kad 84% jaunų moterų yra patyrusios kokių nors nepageidaujamų poveikių, susijusių su kosmetikos vartojimu. Dažniausiai pasireiškę nepageidajami poveikiai: galvos odos pleiskanojimas (nurodė 58,3% respondenčių), odos bėrimai (56,7%), niežulys (40,4%). Taip pat buvo diagnozuotas alerginis kontaktinis dermatitas (nurodė 3,8% moterų). Jautrumo testą prieš vartojant kosmetikos gaminius atlieka nedidelė dalis respondenčių (23%) ir dauguma iš jų (22%) jautrumo testą atlieka retai (6 pav.).

6 pav. **Nepageidaujamų reiškinių pasireiškimas pagal jautrumo testą**

REZULTATŲ APTARIMAS

Tyrimas parodė, kad asmens higienos priemonės, tarp jų dezodorantai, anti-perspirantai ir kvėpalai, kvapieji vandenys, yra reikšmingai dažniau vartojamos nei kiti kosmetikos gaminiai. Kai kurie kiti tyrėjai pateikia panašius duomenis apie

didelį asmens higienos priemonių vartojimą, įskaitant dezodorantus ir kvepalus (Ficheux et al., 2015; Garcia-Hidalgo et al., 2017).

Mūsų visuomenėje žmonės rūpinasi savo higiena, ir nemalonus kūno kvapas nėra toleruotinas. Visgi kvepalus ar kitas priemones su kvapiosiomis medžiagomis, ypač sintetinės kilmės, reikėtų vartoti saikingai dėl juose esančių ftalatų, kurie imituoja estrogenų veiklą, veikia antiandrogeniškai, jų kaupiasi organizme, yra neurotoksiški, kancerogeniški (Giulivo et al., 2016). Be to, kvapiosios medžiagos laikomos vienu iš geriausių žinomų alergenų ir odos įjautrintojų (Safford et al., 2017).

Mūsų tyrimas parodė, kad apie trečdalis tiriamųjų vartoja 10 ar daugiau gaminių per dieną. 24–26 metų amžiaus grupėje, t. y. vyresnės moterys, vartoja statistiškai reikšmingai mažiau gaminių, negu jaunesnės. Visgi tarp Indijos jaunų moterų kosmetikos gaminių vartojimo atskirose amžiaus grupėse skirtumų nėra (Bagiyalakshmi, Saranya, 2017). Remiantis A. S. Ficheux (2015), vidutiniškai per dieną moterys vartoja 16 kosmetikos gaminių. Kiti tyrimai rodo, kad dauguma moterų vartoja 3–6 odos priežiūros ir 3–7 makiažo gaminius kasdien (Cho et al., 2017).

Iš mūsų tyrimo duomenų matyti, kad renkantis kosmetikos priemones jaunoms moterims svarbiausias yra poveikis sveikatai ir estetinis poveikis, o kaina ne taip aktuali. Visgi, kai kurių kitų tyrėjų duomenimis, kaina yra tarp pačių svarbiausių kriterijų (Ahaiwe et al., 2015; Besier, 2015; Ficheux et al., 2015).

Prieš renkantis kosmetikos priemones būtina atkreipti dėmesį į gaminio sudėtį, tačiau atliktas tyrimas parodė, kad didelė dalis respondenčių neklausia pardavėjo ar konsultanto nei gamintojo apie produkto sudėtį. Kaip rodo anksčiau atlikti tyrimai, gaminių etiketes skaito ir sudedamosiomis dalimis domisi ne visi kosmetikos priemonių vartotojai (Besier, 2015; Cho et al., 2017; Šniepienė, Gerikienė, 2018). Be to, ne visi respondentai prieš vartojant kosmetikos gaminį susipažįsta su instrukcija ir atsargumo reikalavimais, o vartoja taip, kaip jiems patogu (Massoro, 2016).

Didžioji dalis respondenčių nurodo, kad joms buvo pasireiškę įvairių nepageidaujamų poveikių, susijusių su kosmetikos priemonių vartojimu, ir tai kelia nerimą. Gausus kosmetikos, ypač makiažo ir parfumerijos priemonių, vartojimas nėštumo bei kūdikio žindymo laikotarpiu taip pat kelia susirūpinimą. Kai kurios medžiagos patenka į sisteminę kraujotaką, yra linkusios kauptis organizme, geba praeiti pro placentos barjerą, o laktacijos periodu patenka į motinos pieną (Pycke et al., 2015; Towers et al., 2015). Tokių medžiagų reikėtų pradėti vengti jau planuojant nėštumą. Mūsų tyrimas atskleidė, kad didelė dalis jaunų moterų neturi informacijos apie kosmetikos gaminių vartojimą kūdikio žindymo metu. Paklausus, ar

sutinka, kad motinos piene yra randama medžiagų, esančių kosmetikos gaminiuose, daugiau nei pusė respondenčių atsakė, kad nežino.

Šis tyrimas parodė, kad mažiau nei ketvirtadalis respondenčių atlieka jautrumo testą, o daugelis iš jų testą atlieka retai. Prieš vartodamos kosmetikos gaminius, trečdalis Nepalo jaunų moterų atlieka jautrumo testą (Shrestha, Shakya, 2016). Pastaraisiais metais padaugėjo alerginių reakcijų, kurias sukelia plaukų dažai. Kadangi plaukų dažymas išpopuliarėjo tarp jaunų moterų, svarbu, kad jos išmoktų atlikti jautrumo testą (Ficheux et al., 2015). Visgi tyrimai rodo, kad ir patyrusios alerginį kontaktinį dermatitą neatlieka alergenų lopo testo ir vėl pradeda vartoti tuos pačius kosmetikos gaminius (Zirwas, 2019).

Daugelyje Europos šalių žmonės, sekdami pasaulinių tendencijų, vis dažniau renkasi ekologiškas kosmetikos priemones. Ekologiškuose produktuose nėra organizmui žalingų medžiagų. Natūralių produktų nuotekose nėra cheminių medžiagų, kenkiančių ekosistemai, o jų įpakavimas būna pagamintas iš suyrančių arba perdirbamų medžiagų (Besier, 2015). Patartina dažniausiai vartojamus produktus pakeisti ekologiškais (Morgan et al., 2017). Visgi mūsų tyrimas parodė, kad tik nedidelė dalis jaunų moterų vartoja ekologiškus gaminius. Remiantis E. O. Ahaiwe'u ir kt. (2015), jauni žmonės ne visada perka brangesnius ir saugius kosmetikos gaminius. Tai yra susiję su jų gaunamomis nedidelėmis pajamomis ir vartotojišku gyvenimo būdu.

Kosmetikos priemonių vartojimas teigiamai veikia jaunų moterų saviraišką ir savivertę, tačiau reikėtų nepamiršti, kad ilgą laiką vartojamos kai kurios medžiagos, ypač jų deriniai, gali turėti ir neigiamos įtakos vartotojų savijautai, grožiui bei sveikatai. Jaunų moterų nuomonė apie kosmetikos gaminių vartojimą ir sveikatai palankūs vartotojų įgūdžiai yra labai svarbūs. Vartojant pagal paskirtį ir laikantis kosmetikos priemonių vartojimo bei laikymo instrukcijų, jos neturi kelti pavojaus žmogaus sveikatai.

IŠVADOS

1. Nustatyta, kad daugiau nei trečdalis jaunų moterų per dieną vartoja daugiau nei dešimt kosmetikos gaminių. 24–26 metų amžiaus moterys vartoja mažiau ($p < 0,05$) tokių gaminių negu jaunesnės. Dažniausiai vartojamos asmens higienos priemonės, tarp jų dezodorantai, antiperspirantai ir kvepalai, kvapieji vandenys.

2. Prieš perkant kosmetikos priemones, pirmiausia buvo atsižvelgiama į naujingą ilgalaikį poveikį odai, plaukams ir sveikatai, į poveikį grožiui ir natūralesnę gaminio sudėtį.

3. Jaunų moterų įpročiai kelia tam tikrą nepageidaujamų poveikių riziką, nes didelė jų dalis prieš pirkdamos nesidomi priemonės sudėtimi. Nepaisant to, kad

nepageidaujamų reiškinių yra patyrusios dauguma moterų, jautrumo testą atlieka tik nedaugelis iš jų. Dauguma moterų sutinka, kad verta pirkti ekologiškus, nors ir brangesnius kosmetikos gaminius, tačiau tai daro maža jų dalis.

LITERATŪRA

- Ahaiwe, E. O., Onwumere, J., Agodi, J. E. (2015). Analysis of determinants of brand preference for cosmetics in Abia State, Nigeria. *The International Journal of Business & Management*, 3 (9), 244–250.
- Bagiyalakshmi, S., Saranya, S. (2017). A study on cosmetics usage among girls (with special reference to Pollachi Taluk). *Intercontinental Journal of Marketing Management*, 4 (3), 1–13.
- Besier, S. (2015). Generational perceptions of pro-environmental packaging advantages. *Schwerpunktthema*, 23, 315–322.
- Charry, K., Coussement, K., Demoulin, N. (2016). *Marketing Research with IBM® Statistics*. Routledge: Taylor&Francis Group.
- Cho, S., Oh, S., Kim, N. I. et al. (2017). Knowledge and behaviour regarding cosmetics in Koreans visiting dermatology clinics. *Annals of Dermatology*, 29 (2), 180–186.
- Dornic, A. S., Ficheux, A. C., Roudot, A. (2017). Consumption of cosmetic products by the French population. Third part: Product exposure amount. *Food and Chemical Toxicology*, 106, 209–22.
- Ficheux, A. S., Wesolek, N., Chevillotte, G., Roudot, A. C. (2015). Consumption of cosmetic products by the French population. First part: Frequency data. *Food and Chemical Toxicology*, 78, 159–169.
- Garcia-Hidalgo, E., von Goetz, N., Siegrist, M., Hungerbühler, K. (2017). Use-patterns of personal care and household cleaning products in Switzerland. *Food and Chemical Toxicology*, 99, 24–39.
- Giulivo, M., Ald, M. L., Capri, E., Barceló, D. (2016). Human exposure to endocrine disrupting compounds: Their role in reproductive systems, metabolic syndrome and breast cancer. A Review. *Environmental Research*, 151, 251–264.
- Kaličanin, B., Velimirović, D. A. (2016). Study of the possible harmful effects of cosmetic beauty products on human health. *Biological Trace Element Research*, 170 (2), 476–484.
- Lerberghe, L., Baeck, M. (2014). A case of acute contact dermatitis induced by formaldehyde in hair-straightening products. *Contact Dermatitis*, 70, 376–388.
- Malinauskienė, L., Blaziene, A., Chomiciene, A., Isaksson, M. (2015). Formaldehyde may be found in cosmetic products even when unlabelled. *Open Medicine*, 10, 323–328.
- Massoro, Z. Z. (2016). Information seeking and use behaviour on beautification product among students of higher learning institutions. *Middle-East Journal of Scientific Research*, 24 (1), 149–156.
- Morgan, M., Deoraj, A., Felty, Q., Roy, D. (2017). Environmental oestrogen-like endocrine disrupting chemicals and breast cancer. *Molecular and Cellular Endocrinology*, 457, 89–102.
- Nayak, B. S., Ann C. Y., Azhar A. B. et al. (2017). Study on scalp hair health and hair care practices among Malaysian medical students. *International Journal of Trichology*, 9 (2), 58–62.
- Pycke, B. F., Geer, L. A., Dalloul, M., Abulafia, O., Halden, R. U. (2015). Maternal and fetal exposure to parabens in a multi-ethnic urban U.S. Population. *Environment International*, 84, 193–200.
- Safford, B., Api, A. M., Barratt, C. et al. (2017). Application of the expanded Creme RIFM consumer exposure model to fragrance ingredients in cosmetic, personal care and air care products. *Regulatory Toxicology and Pharmacology*, 86, 148–156.
- Shrestha, R., Shakya, J. (2016). Knowledge regarding adverse effects of selected cosmetic products among higher secondary level girl students, Chitwan. *Journal of Chitwan Medical College*, 6 (16), 27–32.
- Šniepienė, G., Gerikienė, V. (2018). Plaukų priežiūros priemonių nepageidaujami poveikiai: raiška, pasirinkimo kriterijai. *Sveikatos mokslai*, 28 (3), 5–10.
- Towers, C. V., Terry, P. D., Lewis, D. et al. (2015). Transplacental passage of antimicrobial paraben preservatives. *Journal of Exposure Science & Environmental Epidemiology*, 25 (6), 604–607.
- Zirwas, M. J. (2019). Contact dermatitis to cosmetics. *Clinical Reviews in Allergy & Immunology*, 56, 119–128.

YOUNG WOMEN'S OPINIONS ABOUT THE USE OF COSMETICS AND ITS IMPACT ON HEALTH

**Gražina Šniepienė^{1,2}, Margarita Maniušienė², Judita Jonuševičienė²,
Geriuldas Žiliukas¹**

Kaipėda University¹

Klaipėda State University of Applied Sciences²

ABSTRACT

Research background. Young women use cosmetic products daily to maintain a good aesthetic appearance and express their individuality. Their habits of use affect not only their skin and hair condition but also their well-being and health. After getting familiar with the young women's opinion about the use of cosmetics, we aimed to promote women's interest in the safe use of cosmetics.

The aim of the study was to assess the opinions of young women towards the use of cosmetics.

Methods. Quantitative research, questionnaire method was applied. The study sample consisted of students of the Klaipėda University of Applied Sciences studying in the field of biomedicine (girls and women, n = 240).

Results. The study showed that the most commonly used were hygiene products. Most respondents used between 5 and 10 cosmetic products per day (39.6%). The main choice criteria of cosmetic products were as follows: beneficial long-term effects and the desired effect on beauty. More than 90% of young women believed that cosmetic products might contain substances that were harmful to health, but about 36% of them asked about the presence of specific substances.

Conclusion. The study showed that young women's habits posed a certain risk of adverse effects, as a large number of them were not interested in the composition of the product before purchasing. Despite the fact that the majority of women experienced side effects, a few of them performed a patch test. Most women agreed that it was worth buying organic, though more expensive cosmetics, but a small number applied it themselves.

Keywords: cosmetics, women, opinion.

Gautas 2018 12 01

Priimtas 2019 01 16